

Brev

1.12.2022

VN/32532/2022

VN/32532/2022-OKM-2

För anordnare av gymnasieutbildning

Utländska studerande inom gymnasieutbildningen

Flera finländska gymnasier har under den senaste tiden rekryterat utländska studerande. Tills vidare finns det flest erfarenheter av en verksamhetsmodell där utbildningsanordnarna via ett företags webbtjänst marknadsför utbildning för unga i länder utanför EU/EES-området. De studerande erbjuds möjligheten att lära sig finska innan gymnasiestudierna inleds. Efter språkstudierna är minderåriga studerandes avsikt att delta i undervisning enligt gymnasietets lärokurs i Finland på finska eller svenska samt att efter avslutad utbildning avlägga finländsk studentexamen.

Handlingsmodellen kommer möjligtvis att utvidgas inom gymnasieutbildningen och även inom yrkesutbildningen. Verksamhetsmodellen och utbudet av studerande har marknadsförts på bred front till anordnarna av gymnasieutbildning. Handlingsmodellen baserar sig för sin del på bristen på kompetent arbetskraft i det finländska samhället. För att lösa bristen finns det ett ökande tryck på att öka invandringen på grund av arbete och utbildning. Flera anordnare av gymnasieutbildning har ökat rekryteringen av utländska studerande bl.a. på grund av att gymnasieåldersklasserna har minskat och på grund av viljan att behålla gymnasiet i den egna kommunen.

Det är möjligt att anta utländska studerande som studerande, om anordnarna av gymnasieutbildning ser till att alla lagstadgade krav som gäller ordnandet av utbildningen uppfylls. Undervisnings- och kulturministeriet fäster i detta dokument uppmärksamhet vid vissa centrala krav i lagstiftningen som gäller ordnande av gymnasieutbildning och myndighetsuppgifter för att säkerställa att utbildningen ordnas på behörigt sätt.

Ansökan om inträde och antagning som studerande

Enligt 20 § i gymnasielagen beslutar utbildningsanordnaren om antagning av studerande till läroanstalten. I 21 och 22 § i gymnasielagen föreskrivs det om förutsättningarna och grunderna för antagning som studerande. På basis av dem kan som studerande till utbildningen antas den som har genomgått den grundläggande utbildningens lärokurs eller motsvarande tidigare lärokurs eller en utbildning utomlands som i landet i fråga ger behörighet för studier som motsvarar gymnasieutbildning. Som studerande kan av vägande skäl även antas den som utbildningsanordnaren annars anser ha tillräckliga förutsättningar att klara av studierna. I det sistnämnda fallet ska beslutet om antagning motiveras. Som grund för antagning som studerande i gymnasieutbildning avsedd för unga används sökandenas tidigare studieframgång och ansökningsönskemål. Utbildningsanordnaren beslutar om eventuella antagnings- eller lämplighetsprov och andra tilläggsprov.

Vid antagning som grundar sig på utbildningsanordnarens prövning enligt 6 § i undervisnings- och kulturministeriets förordning om grunderna för antagning av studerande inom

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Undervisnings- och kulturministeriet

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PB 29
00023 Statsrådet

Sjötullsgatan 10
Helsingfors

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

gymnasieutbildningen kan en del av de studerande bland sökande som inte har avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning. Bestämmelser om grunderna för antagning av studerande finns i 21 § i gymnasielagen. Om sökanden har genomgått en sådan utländsk utbildning som avses i 21 § 1 mom. i gymnasielagen och som i ifrågavarande land ger behörighet för studier som motsvarar gymnasieutbildningen, ska utbildningsanordnaren bedöma sökandens kunskaper i undervisningsspråket och övriga förutsättningar att klara av sina gymnasiestudier. En sökande kan inte antas som studerande, om han eller hon inte har tillräckliga färdigheter att använda och förstå ansökningsmålets undervisningsspråk i tal och skrift.

Ett beslut om antagning som elev hör till de viktigaste myndighetsuppgifterna för anordnaren av gymnasieutbildning. Omfattningen av utbildningsanordnarens prövningsrätt framhävs av finansieringssystemet för gymnasieutbildningen, där antalet studerande inte regleras. Därmed sträcker sig utbildningsanordnarens prövningsrätt direkt även till nivån på statsandelsfinansiering.

Antagningen av studerande grundar sig på att den sökande söker sig till utbildningen på eget initiativ. I samband med ett beslut om antagning som studerande ska det säkerställas att sökanden har förutsättningar att klara studierna enligt gymnasiets lärokurs samt att avlägga studentexamen på finska eller svenska. Det är nödvändigt att dokumentera detta utredningsarbete per sökande på ett tillförlitligt och täckande sätt. En omsorgsfull bedömning tryggar såväl myndighetens som studerandens rättsskydd.

Enligt 8 § i gymnasielagen kan utbildningsanordnaren komplettera utbildningen genom att skaffa undervisning och andra tjänster från en annan anordnare av gymnasieutbildning eller övrig utbildning, en högskola, någon annan offentlig aktör eller någon annan privat registrerad sammanslutning eller stiftelse. Utbildningsanordnaren svarar i alla situationer för att den undervisning och de tjänster som den anskaffat ordnas enligt gymnasielagen.

Ett beslut om antagning som studerande innebär utövning av offentlig makt, och beslutet kan inte läggas ut på entreprenad till en utomstående aktör. Privata aktörer kan efter utbildningsanordnarens prövning ge uppgifter om finländsk gymnasieutbildning och stödja den sökande i att söka till utbildningen, men utbildningsanordnaren ansvarar alltid för den egentliga myndighetsprövningen och för att utreda informationsgrundens riktighet.

Dessutom bör man beakta att den språkutbildning som ordnas av ett företag inte är sådan undervisning eller en sådan tjänst som avses i gymnasielagen, eftersom språkkunskaper är en central förutsättning för att få delta i gymnasieutbildningen.

Finansieringssystemet för gymnasieutbildningen

Finansieringen av gymnasieutbildningen grundar sig på ett kalkylerat finansieringssystem och finansieringen bestäms på basis av antalet studerande och priset per enhet per studerande. Priset per enhet inbegriper statsandelen och kommunernas finansieringsandel. Priset per enhet baserar sig på tidigare faktiska kostnader. Priset per enhet är dock i genomsnitt cirka 15% lägre än den faktiska kostnadsnivån. Skillnaden mellan den faktiska kostnadsnivån och finansieringen baserad på priset per enhet innebär att finansieringen baserad på priset per enhet inte täcker kostnaderna, vilket leder till att huvudmännen för gymnasieutbildningen, i synnerhet kommunerna, blir tvungna att finansiera anordnandet av gymnasieutbildning med sina egna intäkter. Detta bör beaktas också i ett eventuellt större behov av handledning och stöd för utländska studerande. Dessutom skulle eventuella kostnader för anskaffning av studerande till utomstående täckas med annan finansiering än statsandelsfinansiering.

Systemet för granskning och övervakning av gymnasieutbildningens finansiering

Lagstiftningen om utbildningen ger utbildningsanordnaren prövningsrätt att besluta om de detaljer som hänför sig till ordnandet av utbildningen för varje enskild studerande i enlighet med lagstiftningens syfte och mål. För utövandet av prövningsrätten har dock fastställts tydliga gränser i den lagstiftning som gäller utbildning, finansiering och förvaltning samt i de föreskrifter och anvisningar som meddelats med stöd av dem och som utbildningsanordnaren är skyldig att iaktta.

Utbildningsanordnarens verksamhet kan bli föremål för en separat granskning av verksamheten och ekonomin. Granskning av verksamheten och ekonomin är verksamhet som grundar sig på 58 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009)

och som bedrivs av undervisnings- och kulturministeriet i olika utbildningsformer. Verksamheten och ekonomin granskas alltid i förhållande till lagstiftning och myndighetsföreskrifter. Utöver att se till att utbildningen genomförs på behörigt sätt ska utbildningsanordnaren också se till att det även i efterhand tydligt kan påvisas att villkoren för utbetalning av statsandelar uppfylls. Utbildningsanordnaren är skyldig att se till att den skriftliga dokumenteringen av verksamheten är tillräckligt detaljerad för att förutsättningarna för utbetalning av statsandelsfinansiering ska kunna kontrolleras på ett tillförlitligt sätt i efterhand.

Ordnandet av gymnasieutbildning ålägger utbildningsanordnaren en särskild omsorgsplikt redan på grund av att antalet studerande inte regleras, utan utbildningsanordnarna får besluta om antalet studerande. När utbetalningen av statsandelar grundar sig på antalet studerande som utbildningsanordnaren meddelar två gånger per år, blir lagenligheten i den utbildning som ges inte bedömd i detta sammanhang. Om det i samband med en granskning i efterhand framgår att lagstiftningen inte har iakttagits, kan finansieringen konstateras vara orgrundad och återkrävas.

Kommunernas skyldigheter

Minderåriga som anländer till Finland kan på basis av en studieplats få hemkommunsrätt, vilket innebär att de blir läropliktiga och berättigade också till andra kommunala tjänster och social- och hälsovårdstjänster som välfärdsområdena ordnar.

När antalet minderåriga utländska studerande ökar, måste kommunerna tillsammans med välfärdsområdet se till att efterfrågan på tjänster kan bemötas.

Företräde för barnets bästa

FN:s konvention om barnets rättigheter tillämpas på alla barn under 18 år. När det gäller minderåriga som anländer utan vårdnadshavare betonas också utbildningsanordnarnas och läroanstalternas ansvar för att barnets bästa bedöms på ett övergripande sätt och individuellt. Att handla i enlighet med barnets bästa kan förutom att besöka också innebära erbjudande av andra tjänster och stöd, som i normala fall i första hand sköts av barnets vårdnadshavare.

Undervisnings- och kulturministeriet kommer att iaktta utvecklingen av antalet utländska gymnasiestuderande och hur studierna framskrider.

Kanslichef

Anita Lehtikainen

Överdirektör

Petri Lempinen

För kännedom

Utbildningstyrelsen
Kommunförbundet
Bildningsarbetsgivarna rf
Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT
Pro Lukio ry
Privatskolornas Förbund rf
Finansministeriet
UKM avdelningar och enheter

VN/32532/2022-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: